

AIKAMEDIAN JULKAISEMA
SÄHKÖKIRJA • **Digi-
KIRJA**

Valtteri Luoto

RUUT MOABILAINEN

AIKAMEDIA

VALTTER LUOTO
RUUT MOABILAINEN
RUUTIN KIRJAN KOMMENTAARI

© 2009 Valtter Luoto ja Aikamedia Oy

Kaikki oikeudet pidätetään.

ISBN 978-952-252-056-2 (PDF), 978-951-606-874-2 (sid.)

Raamatunlainauksissa on käytetty Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottamaa suomennosta, ellei toisin mainita.

Sivunvalmistus Aikamedia Oy

Tämä sähkökirja on tuotettu Aikamedia Oy:n vuonna 2009 julkaisemasta painetusta teoksesta.

Sähkökirjan tuotanto: Aikamedia Oy

Teoksen sähköinen jakelu ja osittainenkin kopiointi muuhun kuin lain sallimaan yksityiseen käyttöön ilman tekijänoikeudenhaltijan lupaa on korvaus- ja rangaistusvastuun uhalla kielletty.

Sisällys

Lukijalle	7
Kartta	10
Johdanto	11
Ruutin kirjan nimi ja paikka kaanonissa.....	11
Kirjan tekijä ja ajoitus.....	14
Historiallinen tausta.....	15
Teema ja tarkoitus.....	17
Sisällön jaottelu.....	20
1. luku: Alkutilanne ja Ruutin ratkaisu	21
Kova kohtalo Moabissa (1:1–5).....	21
Paluu takaisin Juudaan (1:6–18).....	29
Maran kärsimys (1:19–22)	44
2. luku: Ruut tapaa viljapellolla Boasin	51
Boasin viljapellolla (2:1–3)	51
Boas osoittaa ystävällisyyttä (2:4–17)	56
Boas huolehtii Ruutista ja Noomista (2:18–23).....	71
3. luku: Ruut vetoaa Boasiin	81
Noomin ehdotus (3:1–5)	81
Ruutin nöyrä pyyntö (3:6–13).....	88
Ruutin saama varmuus (3:14–18)	94

4. luku: Ruut ja sukulunastaja	99
Ruutin tulevaisuutta koskeva keskustelu (4:1–6)	99
Ruutin tulevaisuudesta huolehditaan (4:7–12).....	107
Ruutin avioliitto (4:13–17)	110
Ruutin jälkeläiset (4:18–22).....	114
Luettelo kirjassa esiintyvistä raamatunkohdista.....	121
Lähdtekirjallisuutta	129

Lukijalle

Opettaessani joitakin vuosia sitten raamattukoululaisille Vanhan testamentin selityksoppia (eksegetiikkaa) kävin luennoilla läpi muutamia Vanhan testamentin kirjoja. Huomasin, miten todella vähän Vanhasta testamentista on suomenkielistä selityso pillista kirjallisuutta. Saman tosiasian edessä olin osallistuessani suomalaisen Kirkkoraamatun käännöstyöhön raamatunkäännöskomiteassa. On vain joitakin yleisteoksia tai vanhoja niin sanottuja selitysraamattuja, mutta varsinaisia kommentaareja ei ole lainkaan. Pitemmälle päässeet Raamatun tutkijat ja teologit ovat kyenneet paneutumaan asiaan muunkielisen kirjallisuuden avulla, mutta niin sanotuilla tavallisilla Raamatun lukijoilla ei ole ollut ilman monipuolista kielitaitoa mahdollisuutta päästä tarkemmin tutustumaan Vanhan testamentin rikkaaseen sisältöön. Asia on vaivannut minua monia vuosia, ja nyt vihdoinkin olen rohjennut tarttua siihen tehdäkseeni omalta osaltani jotakin puutteen korjaamiseksi.

Ensimmäisenä tuloksena tästä työstä saatan nyt lukijoille Ruutin kirjan selityksen. Kirjoittaessani olen pyrkinyt ajattelemaan enemmän tavallista Raamatun lukijaa kuin tutkijoita ja teologeja. Siksi olen pyrkinyt välttämään pitkiä tekstikriittisiä tarkasteluja ja heprean kielen analyyssejä, muutamia pieniä viittauksia lukuun ottamatta. Monet hieman yksityiskohtaisemmat selitykset olen sijoittanut alaviitteisiin, jolloin itse teksti säilyy luettavampana ja

asiasta kiinnostuneet voivat saada lisätiedon erikseen nooteista. Kovin pitkiä viitteitä olen kuitenkin pyrkinyt välttämään.

Ennen varsinaista Ruutin kirjan tekstin käsittelyä olen sijoittanut lukijalle kokonaiskuvaa antavan johdannon. Monissa teeteellisissä kommentaareissa johdannot ovat todella paljon tietoa sisältäviä ja usein myös pitkiä. Lukija voi kokea ne jopa raskaaksi lukea. Olen pyrkinyt typistämään johdannon mahdollisimman lyhyeksi ja toivon, että lukijat jaksaisivat tutustua siihen ennen kuin alkavat lukea varsinaista Ruutin kirjan tekstin selitystä.

Tarkoitukseni ei ole ollut kirjoittaa hartauslukemistoa eikä esittää vain Ruutin kirjan mahdollista hengellistä sanomaa. Raamatun sanoman ymmärtämisen lähtökohtana on tekstin sisällön selvittäminen. ”Ensin eksegetiikka”, opetin itse raamattukoululaisille. Tämän kirjan tarkoitus on tuoda esille Ruutin kirjan tekstiin sisältyviä historiallisia, kulttuurillisia ja muita tosiasioita. Vasta tosiasioiden selvittämisen jälkeen kirjan sanoma voi avautua. Usein Raamatun lukija sivuuttaa vaivalloiseksi tai raskaaksi kokemansa sisällön selvittämisen ja haluaa kiirehtiä suoraan miettimään tekstistä avautuvaa hengellistä sanomaa. Sisällöllisen selvittämisen sivuuttaminen voi kuitenkin johtaa sanoman väärin ymmärtämiseen. Paikka paikoin olen antanut lukijalle vihjeitä tekstistä avautuviin hengellisiin näkymiin ja sitonut myös Ruutin kirjan sanomaa Uuden testamentin sanomaan toivoen, että näistä viitteistä lukija voi itse jatkaa ja rikastuttaa hengellistä kokemustaan Jumalan sanan äärellä.

Vanha testamentti on osa Jumalan meille antamaa ilmoitusta. Siksi ei ole tarkoitus, että me voisimme sen äärellä harjoittaa pelkästään ulkokohtaista tutkimusta. Päämääränä on, että sen sanoma voisi saavuttaa sydämemme, puhua meille Jumalan äänellä ja antaa meille hengellisiä rakennusaineita elämäämme varten. Tähän kaikkeen eivät minun kykyni riitä, vaan niissä olemme kaik-

ki Jumalan Pyhän Hengen varassa ja hänen opetettavinaan. Tätä rukoillen olen rojhennut saattaa tekstini lukijoiden arvioitavaksi.

Olen kiitollinen kustantajalle, joka on uskaltanut hankkeeseen mukaan ja ottanut kirjan ohjelmaansa täyttäen näin osaltaan suurta aukkoa suomalaisessa raamattukirjallisuudessa. Tämä on vaatinut myös kustantajalta sitoutumista ja rohkeuttakin. Toivon, että myös kustantaja voisi kokea saavansa hankkeesta palkitsevaa palautetta.

En rohkene tehdä mitään lupauksia jatkosta, mutta tunnustan suurena haaveenani, että nyt valmistunut teos voisi olla alkuna laajemmallekin selitysteosten sarjalle.

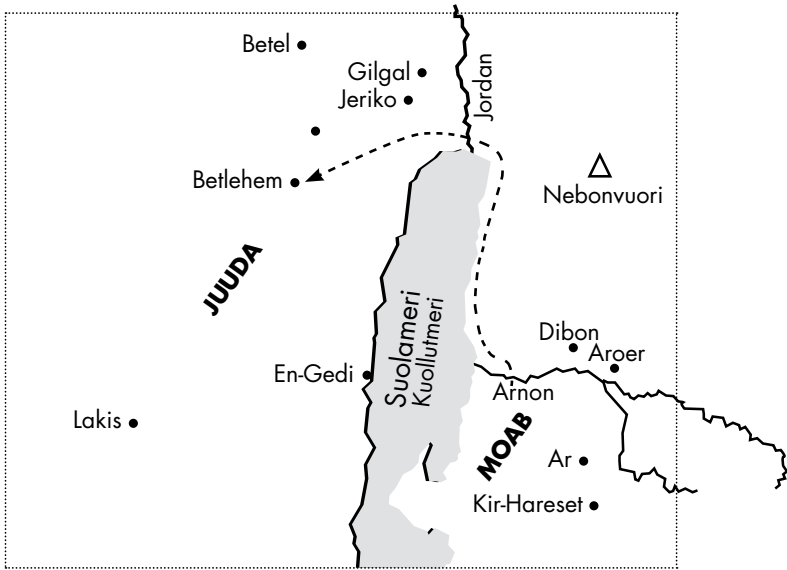
Käyttämäni lähdekirjallisuus käy ilmi lopussa olevasta kirjallisuusluettelosta. Tekstiin liittyvissä viitteissä olen viitannut lähde-teoksiin vain joissakin erityisissä kohdissa.

Ruutin kirjan teema sukulunastajasta liittää sen sanoman Uuteen testamenttiin ja siellä ilmoitettuun, ihmisiä varten syntyneeseen Lunastajaan, Jeesuksen Kristukseen. Toivon, että kaiken tutkimisen jälkeen lukijat voisivat Ruutin kirjan tekstin äärellä kohdata ”oman sukulunastajansa”. Sitä ajatellen voin vain liittää loppuun betlehemiläisten naisten Noomille osoittaman toivituksen:

Kiitetty olkoon Herra, joka antoi sinulle sukulunastajan...
antakoon hän sinulle uutta voimaa ja olkoon hän vanhuutesi turvana. (Ruut. 4:14–15.)

Helsingissä Oulunkylän Veräjäläaksossa keväällä 2009

Valtter Luoto

Ruutin kulkema matka Moabista Betlehemiin.

Johdanto

Ruutin kirja on yksi Vanhan testamentin kauneimpia ja eheimpiä kirjallisia kokonaisuuksia. Kirjalliselta muodoltaan sitä voisi nimittää historialliseksi novelliksi. Se on viehättävä pieni kirja, joka kertoo hyvin inhimillisen tapahtumasarjan. Kirja on Ruutin ja Boasin rakkauskertomus, jonka tapahtumat kulkevat vaikeiden kokemusten kautta lopun huipennukseen: avioliitosta syntynyt odotettu poika on suuren kuningas Daavidin isoisa.

Ruutin kirja on kertomus Jumalan teistä ihmisen elämässä. Sillä on kristitylle lukijalle myös vahva esikuvallinen merkitys, johtaahan Daavidin sukupuu aina Jeesukseen, ”Daavidin poikaan” asti.

Ruutin kirjan nimi ja paikka kaanonissa

Ruutin kirja on saanut nimensä yhden päähenkilönsä mukaan. On arveltu, että nimi Ruut voisi olla johdettu heprean ystävyyttä tarkoittavasta sanajuuresta. Sen muoto ei kuitenkaan aivan täsmää ystävyys-sanan kanssa, joten merkitys jää vähintäänkin epävarmaksi. Nimi Ruut esiintyy kirjassa kaksitoista kertaa ja muualla Raamatussa vain Matteuksen evankeliumin sukuluettelossa (Matt. 1:5).

Hieman epätavallista on, että kirjalle nimen antanut nainen ei

ole israelilainen, eikä hän oikeastaan ole kirjan varsinainen päähenkilökään. Päähenkilöksi voitaisiin yhtä hyvin nimetä israelilainen Noomi, sillä kirja kertoo hänen elämäntarinansa.

Heprealaisessa kaanonissa¹ Ruutin kirja kuuluu kaanonin kolmanteen osaan eli kirjoituksiin (*ketubim/hagiografia*). Heprealaisen kaanonin synnyssä on perinteisesti nähty kolme vaihetta: 1) laki, 5. vuosisadan eKr. loppuun mennessä, 2) profetat, 3. vuosisadan eKr. loppuun mennessä ja 3) kirjoitukset, 1. vuosisadan eKr. loppuun mennessä. Tämän mukaan kirjoitukset ovat nuorin kaanonin osa, joka on saanut lopullisen muotonsa pitkän ajan kuluessa. Kirjoituksista viisi oli kirjoitettu erityiselle käärölle (*megillot*). Ne olivat kirjoja, joita luettiin määräaikoina, tiettyinä juutalaisina juhla-aikoina.

On myös tutkijoita, jotka ovat torjuneet tämän käsityksen. He esittävät, että Vanhan testamentin kaanon saavutti hyväksytyin asemansa vaiheittain sen mukaan, mitä kirjoja tuli tekstin toimittajien (editorien) käsiin.²

Viiden käärön kirjat ovat:

- Laulujen laulu (luettiin pääsiäisenä),
- Ruut (helluntaina),
- Valitusvirret (Jerusalemien hävityksen muistopäivänä³),
- Saarnaaja (temppelin vihkimisen juhlanan),
- Ester (puurim-juhlassa).

Ruutin kirjaa luettiin siis helluntaina, joka oli viikkojuhla ja sadonkorjuun juhla. Ruutin kirjan kertomuskin liittyy sadonkorjuuseen.

1 Raamatun kaanonilla (kreikk. *kanon*, mittapuuh, ohjesääntö) tarkoitetaan yleensä ohjeelliseksi hyväksytyä Raamatun kirjojen kokoelmaa. Heprealaisiksi kaanoniksi nimitetään juutalaisten hyväksymää Vanhan testamentin (VT:n) kirjojen kokoelmaa.

2 Hucy Jr., 514.

3 Babylonian kuningas Nebukadnessar hävitti Jerusalemin v. 586 eKr.

Ruutin kirjan asema Vanhan testamentin kaanonissa ei ole ollut koskaan vakavasti keskustelun alaisena. Sen ovat hyväksyneet sekä juutalainen että kristillinen kaanon. Siitä on löydetty katkelmia myös Qumranin tekstilöytöjen⁴ yhteydessä, ja niistäkin käy selville, että Ruutin kirjalla on ollut paikkansa muiden Vanhan testamentin kirjojen joukossa. Ruutin kirja esittää Ruutin kuningas Daavidin kantaäitinä, ja tämä on saattanut myös vaikuttaa kirjan saamaan arvostukseen ja sen asemaan kaanonissa. Monet vanhat sekä juutalaiset että kristilliset lähteet tunnustavat sen aseman.⁵ Vanhimmat luettelot kanonisista kirjoista mainitsevat myös Ruutin kirjan. Mainittakoon, että tässä suhteessa Ruut poikkeaa kirjoitusten kolmesta muusta kirjasta (Saarnaaja, Laulujen laulu, Ester), joiden asema kaanonissa on herättänyt keskustelua.

Vaikka Ruutin kirja onkin kiistattomasti hyväksytty kaanoniin, on sen sijainnista muiden kirjojen joukossa käyty paljon keskustelua. Meillä ei ole kovinkaan paljon tietoa Vanhan testamentin kirjojen järjestyksestä ennen niin sanottua masoreettista⁶ kautta, joten emme voi suurella varmuudella sanoa, mikä olisi kirjojen vanhin keskinäinen järjestys. Heprealaisessa kaanonissa Ruutin kirja on Sananlaskujen ja Laulujen laulun välissä. Latinalaisessa Vulgatassa, kreikkalaisessa Septuagintassa ja myös meillä Ruutin

4 Hyvin merkittävä vanhojen VT:n käsikirjoitusten löytyminen Kuolleenmeren seudulta Qumranista vuonna 1947. Löydettyissä käsikirjoituksissa on katkelmia lähes kaikista VT:n kirjoista ja hyvin täydellinen Jesajan kirjan teksti.

5 Sekä UT (Matt. 1:5; Luuk. 3:32) että historioitsija Josefus (Ant. 5.9.1–4) viittaavat Ruutin kirjan sisältöön.

6 Masoreetit olivat juutalaisia oppineita, jotka varustivat alkuperäisen heprealaisen konsonantikirjoituksen vokaalimerkinnoilla ja kriittisillä merkinnoilla, jotta sanojen lukutavat säilyisivät oikeina. Ns. masoreettinen VT:n teksti on peräisin n. vuosilta 800 – 900 jKr.

kirja on heti Tuomarien kirjan jälkeen, koska sen tapahtumat sijoittuvat tuomarien aikaan.⁷

Kirjan tekijä ja ajoitus

Ruutin kirjan tekijä on tuntematon. Juutalainen Talmud⁸ esittää sen sekä myös Tuomarien kirjan tekijäksi Samuelin. Tähän on saattanut vaikuttaa se, että kirjoissa on havaittu kielellisiä yhtäläisyyksiä. Väitteelle ei kuitenkaan ole historiallista perustetta, ja kirja on selvästi kirjoitettu Samuelin aikaa myöhemmin. Niin kuin aina, kun jotakin asiaa ei tiedetä, syntyy monenlaisia arvailuja. Myös Ruutin kirjan tekijäksi on aikojen kuluessa esitetty Joo-suaa, Hiskiaa, Esraa, jopa Daavidia. Näillä väitteillä ei kuitenkaan ole mitään historiallista pohjaa.

Jo avaussanat antavat ymmärtää, että Ruutin kirja on kirjoitettu huomattavasti sen kertomia tapahtumia myöhemmin. Kirja alkaa maininnalla: ”Siihen aikaan, kun tuomarit hallitsivat Israelia, tuli kerran nälänhätä maahan” (1:1). Tuomarien aika oli noin 1400 – 1050 eKr. Kertoessaan tavasta, jolla maan omistusoikeus siirtyi henkilöltä toiselle, kirjoittaja selittää, miten Israelissa oli entisaikaan tapana menetellä (4:7). Kirjan esittämät sukuluettelot ulottuvat Daavidiin asti (4:17, 22), eli tuomarien ajan jälkeen (n. 1010 eKr.). Näistä syistä kirjan synnyn ajankohta on useimmiten sijoitettu lähelle Daavidin aikaa, vaikka kirjan lopussa olevan sukuluettelon kuulumisesta alkuperäiseen tekstiin onkin erilaisia käsityksiä.

Kirjan kieli on klassista hepreaa, joka puoltaa varhaisempaa

7 Beckwith käsittelee VT:n kaanonin käsittelevässä tutkielmassaan nimenomaan juutalaisen ja kristillisen kaanonin mahdollisia erilaisuuksia. Beckwith, 91–93.

8 Talmud (hepr. talmud, opetus) on juutalaisen lain ja muun tradition kokoelma, jolla on tärkeä sija juutalaisessa opetuksessa.

kirjoitusaikaa. Maininnat joistakin aramealaisista vaikutteista, jotka saattaisivat viitata myöhempään kirjoittamisaikaan, eivät välttämättä sijoita tekstiä kovin myöhäiseen ajankohtaan, koska aramean vaikutusta oli jo 14. vuosisadalla eKr.

Ruutin kirjan yksi sanoma on, että siveä ja kunniallinen muukalainenkin vaimo, joka omaksuu Israelin uskonnon ja liittyy Israeliin, on arvollinen tulemaan jopa parhaimpien israelilaisten äidiksi. Esran ja Nehemian aikana kiellettiin ankarasti seka-avioliitot, jotta juutalainen kansa pysyisi puhtaana (Esra 9:1–10:44; Neh. 13:23–30). Jotkut väittävät, että Ruutin kirja onkin vastalause tätä jyrkkää kieltoa vastaan ja olisi kirjoitettu vasta Esran ja Nehemian kirjojen jälkeen. Toiset taas sanovat, että koska Esras ja Nehemiassa tämä kielto on ehdoton, Ruutin kirjan on täytynyt syntyä sitä ennen.

Tässä yhteydessä ei ole tarkoituksenmukaista selvittää ajoituskysymystä pitempään. Kommentaareissa sitä on käsitelty laajasti erilaisista näkökulmista, ja aiheesta kiinnostuneet voivat tutkia sitä tarkemmin.⁹ Tässä yhteydessä lähdemme yksinkertaisesti siitä, että Ruutin kirja on syntynyt noin 1000 eKr. Aikamääritys ei ole tarkka, mutta antaa kyllä oikeansuuntaisen viitteen kirjan syntymisestä.

Historiallinen tausta

Kuten jo aikaisemmin olemme todenneet, kirjan avaussanat paljastavat, että tapahtumat on kerrottu niiden todellista ajankohtaa myöhemmin. Tuomarit hallitsivat noin 1400 – 1050 eKr. Tuota jaksoa pidetään epäjumalanpalveluksen, moraalittomuuden, anarkian ja Jumalasta luopumisen aikana, mihin Tuomarien kir-

9 Hubbard, 24–30; Bush, 18–30; Campbell, 24,28; Huye Jr., 510–511.

jan havainnollinen luonnehdintakin viittaa: ”Siihen aikaan ei ollut kuningasta Israelissa; jokainen teki sitä, mikä hänen omasta mielestään oli oikein” (Tuom. 21:25).

Ruutin kirja näyttää tuosta ajasta erilaisen näkökulman. Hyvin yksimielisiä ollaan siitä, että Ruutin kirja on eheä kokonaisuus, mutta tutkijat ovat käyneet keskustelua sen aidosta historiallisuudesta. Joidenkin mielestä se on kokonaan fiktiota ja ymmärrettävä symbolisena kuvauksena. Toiset taas pitävät sitä aitona historiallisena kuvauksena.¹⁰ Kukaan ei kuitenkaan kiistä sitä, että kirja antaa oikean ja havainnollisen kuvan tuomarien ajan elämästä Israelissa.

Ruutin kirjaa tutkinut Vanhan testamentin professori Daniel Block käsittelee muiden kommentaarien kirjoittajien tapaan kysymystä laajahkosti, päätyen puoltamaan kertomuksen aitoa historiallisuutta muun muassa seuraavin perustein:

1) Kertomuksen tapahtumat sijoittuvat tiettyyn historialliseen aikaan.

2) Se liittyy tiettyyn sukuun ja sen henkilöihin, joiden historiallisuus tulee esille myös muussa yhteydessä (1. Aikak. 2:1–17).

3) Siinä ei ole mitään sellaista, mikä vaatisi ymmärtämään sen fiktioksi.

4) Se ei sisällä legendaarisia ihme- ja sankarikertomuksia tai muita yliluonnollisia epähistoriallisia asioita.

Ei voi pitää todennäköisenä, että kirjoittaja, joka halusi kunnioittaa Daavidin kuninkuutta, olisi fiktiivisesti sijoittanut suuren kuninkaan iso-isoäidiksi halveksitun moabilaisen.¹¹

10 Huey Jr.:n mukaan Ruutin kirjan historiallisuutta puolustavia tutkijoita ovat mm. Archer, Harrison, May, Slotki. Sen todellisen historiallisuuden kieltävät Eissfeldt, Gressman, Gunkel, R. Pfeiffer. Sasson kutsuu sitä puhtaaksi kansantaruksi. Huey Jr., 510.

11 Block, 602–603.

Vanhan testamentin eksegetiikan professori Aarre Lauha totea kirjan synnystä: ”Ruutin kirja on syntynyt ilmeisesti sen johdosta, että joissakin piireissä kansan keskuudessa oli herättänyt kielteistä arvostelua Daavidia vastaan hänen sukuperänsä, se kun hänen esiäitinsä Ruutin kautta juontui pakanallisesta Mooabista. Ruutin kirja osoittaa, että tämä esiäiti oli sekä uskonnollisesti että juridisesti laillisin muodoin judasoitu. Dynastian vierasheimoinen kaukainen sivuperinne ei siis luonut kansallis-uskonnollisessa mielessä mitään varjoa suvun ylle.”¹²

Teema ja tarkoitus

Kirja on viehättävä kertomus tuomarien ajalta, miten moabilaisesta Ruut-nimisestä naisesta tulee varakkaan betlehemiläisen Boasin vaimo ja sen kautta itse kuningas Daavidin kantaäiti. Samalla se on kertomus betlehemiläisen Noomin elämän menetyksistä ja lopulta hänen tulevaisuutensa ongelmien ratkaisemisesta. Joidenkin mielestä Noomi onkin kirjan keskeisin henkilö, koska siinä kerrotaan nimenomaan hänen vastoinkäymisistään ja niiden ratkaisusta.

Kertomuksen taustalla on Mooseksen lain asettama velvoite (5. Moos. 25:5–10), jonka mukaan miehen tuli naida velivainajansa lapseton leski, jotta suku siten jatkuisi ja sukuperintö ei joutuisi vieraille. Vaikka laki puhuu vain veljestä, käytännössä veljen sijalle voi tarpeen tullen astua vainajan isä tai joku kaukaisempikin miespuolinen sukulainen. Tällaiseen lankous- eli leviraattioikeuteen viittaa Ruutin kirja.¹³

Daavidilla on kirjassa tärkeä asema. Ruutin merkitys yhtenä

¹² Lauha 1983, 209–210

¹³ Joidenkin tutkijoiden mielestä on kyseenalaista, onko kirjassa ensinkään kyse lankousavioliitosta. Tähän kysymykseen palataan myöhemmin.

nimenä Daavidin sukuluettelossa on kirjan merkitystä korostava asia. Se, että kirjan sukuluettelot (4:17, 22) päättyvät Daavidiin, korostaa samaa asiaa. Itse asiassa Daavid on koko kirjan viimeinen sana.

Ruutin kirja on kertomus siitä, että luopumuksen aikanakin oli niitä, jotka olivat uskossaan kestäviä. Tuomarien aika oli turmeltuneisuuden, moraalittomuuden ja anarkian aikaa. Tuona mustanakin aikana jotkut pysyivät uskollisina Jumalalle ja halusivat noudattaa hänen sanaansa. Ruut asettautui Herran ja hänen kansansa auktoriteetin alle (1:16–17), ja naisen hyveellisyys oli kaikkien tiedossa (3:11). Boas oli kuuliainen Jumalalle noudattamalla Jumalan lain määräystä leviraattioikeudesta (3:12–13; 4:9–10; vrt. 5. Moos. 25:5–10).

Kirjan tarkoituksen määrittämiseksi Bock asettaa viisi kysymystä:¹⁴

- 1) Mitä Ruutin kirja kertoo meille Jumalasta?
- 2) Mitä se kertoo meille ihmisen asemasta?
- 3) Mitä se kertoo meille maailmasta?
- 4) Mitä se kertoo meille Jumalan kansasta – kansan kollektiivisesta suhteesta Jumalaan?
- 5) Mitä se kertoo meille yksilöuskovan uskonelämästä?

Bock tarkastelee asettamiaan kysymyksiä laajasti, ja hänen vastauksistaan voidaan tiivistää seuraavat näkökohdat: Ruutin kirja kertoo, miten Jumalan käsi on mukana luonnon tapahtumissa ja inhimillisissä kokemuksissa, joiden keskellä Jumala osoittaa hyvytensä (*hesed*)¹⁵. Jumalan käsi on mukana olosuhteiden muutoksessa ja lain noudattamisessa. Lisäksi kirjasta nousee esiin

14 Bock, 604. Bock käsittelee kirjan tarkoitusta verraten laajasti kommentaarinsa sivuilla 605–616.

15 *Hesed* on kirjassa yksi keskeinen heprean kielen käsite, mikä merkitsee armoa, hyvyttä ja laupeutta. Tästä tulee puhe myöhemmin enemmän.

Israelin kansan tietoisuus omasta asemastaan Jumalan kansana. Ihmiset esitetään aitoina uskon ihmisinä. Jumalan hyvyys toteutuu myös ihmisten välisenä hyvyytenä.

Kun laajennetaan näkökulmaa ja otetaan mukaan myös kirjan esikuvallinen (*typologinen*) tulkinta, avautuu siitä uusitestamentillinen sanoma. Boas, sukulunastaja, on esikuva Jeesuksesta. Yhtäläisyydet on helppo havaita: Sukulunastajan tuli olla verisukulainen. Boas oli Ruutin sukulainen Elimelekin kautta (2:1,3, 20). Jeesus Kristus on meille ihmisille verisukulainen, koska hän tuli ihmiseksi, meidän veljeksemme (Joh. 1:14; Fil. 2:7–8; Hepr. 2:14).

Sukulunastajan tuli kyetä maksamaan lunastuksiin liittyvä lunastushinta (3. Moos. 25:25). Boas oli rikas mies (2:1), joka kykeni ostamaan Elimelekillä kuuluneen maan tämän kuoleman jälkeen, naimaan Ruutin ja herättämään tälle jälkeläisen (4:9–10). Koska Jeesus Kristus oli synnitön ja Jumalan Poika, hän kykeni lunastamaan vapaaksi koko langenneen ihmissuvun (Joh. 1:29; Jes. 53:5; 1. Piet. 2:24).

Sukulunastajan tuli olla lunastamiseen halukas. Boas oli halukas lunastamaan omaisuuden ja naimaan Ruutin (3:13; 4:9–10). Samoin Kristus antoi itsensä vapaaehtoisesti tähän tehtävään lunastaakseen ihmiskunnan (Matt. 20:28; Joh. 10:11, 17, 18; Hepr. 10:9–10; 1. Joh. 3:16).

Ruutin kirjassa on erityinen paino sillä, että Ruut oli vierasheimoinen (1:22; 2:2, 6, 10, 21; 4:5, 10). Tämä kuvaa sitä, että myös pakanat eli muut kuin juutalaiset ovat Jumalan armon ja siunauksen kohteina.

Ruut tuli siunatuksi mentyään Boasin kanssa naimisiin. Samoin pakanat pääsevät juutalaisten kanssa perimään saman siunauksen (Jes. 2:3; 60:1–9; 66:18–21; Sak. 14:16).

Sisällön jaottelu

Ruutin kirjasta voidaan tehdä sisällöllisiä jaotteluja monella eri tavalla. Kommentaareissa esitetään hyvinkin yksityiskohtaisia jaotteluja, jolloin kaikki erilaiset tekstijaksot on eroteltu toisistaan. Jotta lukija voisi säilyttää helpommin kokonaiskuvan kirjasta, olen tyytynyt hyvin suurpiirteiseen jaotteluun ja jakanut kirjan neljään pääosaan, jotka seuraavat kirjan lukujakoa. Jokainen pääosa on lisäksi jaettu muutamaaan tapahtumakokonaisuuteen. Pääkohtien tarkempi jaottelu näkyy kirjan alussa olevasta sisällysluettelosta.

1. luku: Alkutilanne ja Ruutin ratkaisu
2. luku: Ruut tapaa viljapellolla Boasiin
3. luku: Ruut vetoaa Boasiin
4. luku: Ruut ja sukulunastaja